

Matkustaminen on oppimista (Kusafiri ni kujifunza)

Syyskuussa 2024 Itä-Suomen yliopistolla (UEF) ja Oulun yliopistoilla (UOULU) oli ilo isännöidä yhdeksän Tansaniasta saapuneen liikunta-alan ammattilaisen vierailua Suomeen. Vierailu oli osa suomalaisten ja tansanialaisten yliopistojen (UDSM & SUZA) yliopistojen välistä The Global Innovation Network for Teaching and Learning (GINTL) -yhteistyötä. Yliopistoilla tapahtuneen työskentelyn ohella tansanialaisilla yhteistyökumppaneillamme oli mahdollisuus vieraillla useammassa peruskouluissa ja osallistua lisäksi erilaisiin tapahtumiin (mm. tieteiden yö, urheilutapahtumat, retki kolille). Yhteisten ja jaettujen kokemusten äärellä opimme toisiltamme paljon. Luottamuksen ja yhteyden rakentuminen oli tärkeä myös EPEP-projektin myötä jatkuvan yhtistyön kannalta.

Alla kuvatut vieraiden mieleenpainuvimmat ja tärkeimmät havainnot Suomesta, suomalaisesta koulutusjärjestelmästä sekä liikunnasta ja urheilusta on koottu yhteisöllisen kirjoittamisen keinoin.

Monelle vaikuttavin kokemus oli suomalainen **saunaperinne**. Suomalaisten kuvattiin todella hallitsevan rentoutumisen taidon. Saunassa kehon voimat palautuvat nopeasti ja myös mieli rentoutuu. Saunomisen päätyttyä olo on levollinen ja virkeä. Rentoutumisen ”temppeleinä” ja yhtäältä valta-asemista vapaan keskustelun tilana sauna alleviivasi rauhoittumisen ja toisten kanssa yhteydessä olemisen tärkeyttä. Saunassa on sovittelevuutta ja alastonta taikaa.

Suomen luonto, Itä-Suomen metsät, Kolin kansallismaisema ja merenranta Nallikarissa säväyttivät. Kaikkialla ihmetytti luonnon vihreys ja vehreys. *”This country should be called Greenland instead of Finland”*. Myös suomalaisen koulunpidon yhteys luontoon koettiin vahvaksi. Oppituntien toteuttamista ulkona pidettiin inspiroivana. Luonnon läheisyys opetuksessa edistää kestävyyttä ja tiivistää luontosuhdetta.

Luontoyhteyden ohella tansanialaiset vieraat ihastelivat sitä, että **suomalaisessa koulussa** jokainen oppilas saa ilmaisen koululounaan kotitaustastaan riippumatta ja kaikki muutkin koulujen palvelut tarjotaan yhdenvertaisesti kaikille ilman minkäänlaista syrjintää. Koulujen pedagogiikassa hämmästytti myönteisellä tavalla vapaus sekä panostus kouluviihtyvyyteen ja motivaatioon. Vieraiden silmissä Suomessa arvostetaan korkeasti koulutettuja ja osaavia opettajia. Kehuja sai myös se, miten **opettajankoulutuksessa** korostetaan luovuutta, yhteistyön merkitystä, käytännön läheisyyttä ja yhtäältä kriittistä ajattelua sekä tutkimusperustaisuutta. Lisäksi teknologian innovatiivinen käyttö opetuksessa koettiin vaikuttavaksi.

Koulujen erinomaisten olosuhteiden tavoin hämmästyttä herätti suomalaisen yhteiskunnan panostus **liikunnan ja urheilun infrastruktuuriin**. Suomalaiset lapset ja nuoret pääsevät liikkumaan toinen toistaan hienommilla suorituspaikoilla. Myös kouluissa on kaikki tarvittavat tilat ja välineet liikunnan opettamiseen ja taitojen oppimiseen. Näin ei ole kaikkialla maailmassa. Tilojen ohella lapsilähtöinen **liikuntakasvatus- ja valmennuskulttuuri** ihastutti. Lähestymistapaa pidettiin tärkeänä, koska urheilussa kyse ei ole vain kilpailusta ja

taitavuudesta, vaan myös liikunnan ilosta. Erityisesti koulun liikuntakasvatuksen tulisikin edistää kokonaisvaltaista hyvinvointia ja sytyttää palo elinikäistä liikuntaan kohtaan.

Ei Suomi toki minään ihmemaana näyttäytynyt. Hienoista olosuhteista huolimatta lasten ja nuorten liikunnan määrä on ollut alati laskussa. Panostus ei näy myöskään urheilun saralla. Emme pärjää kansainvälisessä kilpailussa. Toinen ihmetys liittyi lasten ja nuorten mielenterveysongelmien ja pahoinvoinnin lisääntymiseen. Miten se on mahdollista näin upeissa olosuhteissa, missä perustarpeet ovat niin monien ulottuvilla?

Mahdollisuus kansainväliseen liikkuvuuteen avaakin uusia perspektiivejä ja auttaa huomaamaan niin erot kuin lähellä olevat arvokkaat asiat. Moni tämän tekstin kirjoittaja huomasi oppivansa paljon enemmän kuin odotti. Itselle vieraaseen liittyviä kokemuksia ja kokemuksesta seuraavaa oppia saadakse onkin jätettävä itselle tuttu ja lähdeittävä matkaan. Parhaimmillaan kokemukset eri puolilta maailmaa muokkaavat sekä henkilökohtaista että ammatillista elämää ja lisäävät halua tehdä töitä yhteisen ja kestävän tulevaisuuden puolesta.

Tuomas Korhonen
Aija Saari
Maryam Ismail
Ali Juma
Bahati Rodgers
Godwin Malley
John Siay
Elizabeth Rusimbi
Jacky Mpunjo
Janneth Mlay
Saida Marik